

АКТ

Върховен административен съд

РЕШЕНИЕ

№ 8715

София, 21.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Шесто отделение, в съдебно заседание на осемнадесети август две хиляди двадесет и шеста година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: АГЛИКА АДАМОВА

ЧЛЕНОВЕ: КАЛИНА АРНАУДОВА

БОЙКА ТАБАКОВА

при секретар Мариана Салджиева и с участието на прокурора изслуша докладваното от съдията Бойка Табакова по административно дело № 7562/2026 г.

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 26 от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемщи публични длъжности (ЗПКСЛЗПД).

Образувано е по жалба с вх. № 20847 от 28.07.2026 г. от И. Й. И. от гр. Русе против решение от 23.07.2026 г. на Конкурсната комисия по чл.10, ал.3 ЗПКСЛЗПД за избор на членове на Комисия за противодействие на корупцията (КПК) от квотата на Върховния касационен съд, с което е обявено, че жалбоподателят не е избран за член на КПК.

Изложени са оплаквания за незаконосъобразност на обжалваното решение, които се свеждат до допуснати в обхвата на производството съществени нарушения на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на чл. 10, ал. 19 и ал.21 ЗПКСЛЗПД. Според жалбоподателя използването на незаконосъобразен образец на бюлетина се е отразило върху резултата, като е обусловило съдържанието и последващото неправилно отчитане като действителни на 30 от общо 56 подадени бюлетини. Изложени са доводи, че бюлетина с отбелязване „против“ не съдържа предвиденото от чл. 10, ал. 19, т. 4 от ЗПКСЛЗПД и чл. 24, т. 4 и 5 от Процедурни правила за избор на член на КПК от Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (Процедурните правила) отбелязване „за“ кандидат, поради което, се явява недействителна. Заявява, че като следствие на поддържаната теза конкретните 30 бюлетини не следва да участват в броя на действителните гласове, спрямо който се определя мнозинството по чл. 10, ал. 20 ЗПКСЛЗПД, поради което 25-те бюлетини с допустимо отбелязване „за“ неговата кандидатура представляват всички (100 %) от действителните гласове. С оглед на това счита, че е изпълнено условието по чл.10, ал.20 от ЗПКСЛЗПД да бъде избран за член на КПК в проведеното Общо събрание на 23.07.2026 г. На следващо място поддържа, ако се приеме, че всички 55 бюлетини са действителни, то процедурата не е приключила поради незавършен изискуем от закона неин фактически

състав. Обосновава, че нормите на чл. 10, ал. 21 ЗПКСЛЗПД и чл. 27, ал. 2 от Процедурните правила императивно предвиждат повторно гласуване, когато член на Комисията не е избран с повече от половината от действителните гласове и такова гласуване не може да бъде отказано по съображение, което законодателят не е предвидил. Непровеждането на повторно гласуване счита за особено съществено нарушение, тъй като фактическият състав на процедурата не бил завършен и така бил лишен от участие в изрично предвиден неин следващ етап, при който резултатът се определя по различен законов критерий и който е могъл да доведе до друг краен резултат.

Прави искане за отмяна на незаконосъобразното решение на Конкурсна комисия по чл.10, ал.3 ЗПКСЛЗПД от 23.07.2026 г. за обявяване на резултата от избора - че не е избран за член на КПК, заедно с протокола за резултатите от избора от 23.07.2026 г., и изпращане на преписката на Конкурсна комисия от Върховния касационен съд по чл. 10, ал.3 ЗПКСЛЗПД за продължаване на процедурата от стадия на гласуването със задължителни указания относно прилагането на закона. Претендира присъждането направените по делото разноси под формата на платена държавна такса.

В съдебно заседание лично и чрез пълномощника си адвокат Тавар изцяло поддържа жалбата. Адвокат Тавар претендира присъждане на възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата.

Ответникът - Конкурсна комисия от Върховния касационен съд по чл. 10, ал.3 ЗПКСЛЗПД, с председател съдия М. Ф. и членове съдия М. И. и съдия З. Р., в представено писмено становище и в проведеното открито съдебно заседание изразява мотивирано становище за неоснователност на жалбата.

Върховният административен съд, тричленен състав, като обсъди поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С решение на пленума на Върховния касационен съд на заседание, проведено на 23 юни 2026 г, са приети Процедурни правила за избор на член на КПК от Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд (Процедурните правила) , като влизат в сила от момента на приемането им.

С протоколи от 25.06.2026 г. за случаен избор за редовен член на Конкурсна комисия (Комисията) за избор на член на КПК са избрани съдиите Д. И. П., З. Г. Р. и М. И. И., като резервен член е избран съдията М. Ц. Ф.. С разпореждане от 25 юни 2026 г., съдия Г. З., председател на Върховния касационен съд е определила персоналния състав на конкурсната комисия съобразно изтеглените на случаен принцип при електронно разпределение чрез системата за случайно разпределение на делата, посочените по-горе съдии. С. Д. П. заявила отвод от участието си в комисията за избор на член на КПК на 26.06.2026 г. с посочени конкретни мотиви. С протокол за случаен избор като резервен член на Конкурсна комисия за избор на член на КПК е избран съдията М. П. П.. С разпореждане от 26. юни 2026 г., председателят на Върховния касационен съд е отстранил от участие в Конкурсна комисия поради отвод съдията Д. П., определил на нейно място като редовен член съдията М. Ф. и определил като резервен член на Комисията избрания на случаен принцип чрез електронно разпределение съдия М. П.. Видно от протокол от 26.06.2026 г., Конкурсна комисия по чл.10, ал.3 ЗПКСЛЗПД избрала за председател съдия М. Ф. и

приела график за дейността.

С предложение вх. № В-1266 от 29.06.2026 г. на Върховния касационен съд, от В. А. Ц. – съдия в Окръжен съд – Плевен, чрез председателя на Върховния касационен съд до Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд за член на КПК се предлага да бъде избран съдия И. Й. И. – заместник на председателя на Административен съд – Русе, като е представено и писмено съгласие от кандидата.

В изпълнение на решенията на закрито заседание на Конкурсната комисия по чл.10, ал. 3 от ЗПКСЛЗПД по протокол от 30.06.2026 г., предложението на съдия Ц. от 29.06.2026 г., заедно с писменото съгласие на съдията И. Й. И. е публикувано на интернет страницата на ВКС, изискано е от Инспектората към Висшия съдебен съвет (ИВСС) копие от доклада по чл.175ж от Закона за съдебната власт (ЗСВ) от извършената проверка на декларацията на съдията И. Й. И., подадена за 2025 г.; изискана е от Районен съд – Русе, служба „Бюро съдимост“, справка за обстоятелствата по чл.12, ал.1, т.1 от ЗПКСЛЗПД, както и е изискано от Висшия съдебен съвет копие от пълното кадрово досие на съдията И. Й. И.. Изисканите декларации, свидетелства и досие са постъпили във Върховния касационен съд.

С вх. № В – 1321/07.07.2026 г. на Върховния касационен съд съдията - кандидат за член на Комисията за противодействие на корупцията от квотата на Върховния касационен съд, представил документите изискани по реда на чл.11 от Процедурните правила.

С решения № 5.1 и № 5.2 на Конкурсната комисия по чл.10, ал.3 от ЗПКСЛЗПД по протокол от 10.07.2026 г. е обявено за допустимо предложението на В. А. Ц. - съдия в Окръжен съд – Плевен, до Общото събрание на съдиите от Върховния касационен съд, за избирането на съдия И. Й. И. – заместник на председателя на Административен съд – Русе за член на КПК, като той е допуснат и до изслушване в процедурата. С решения № 6 и №7 на Конкурсната комисия по същия протокол изслушването е насрочено в конферентната зала на Съдебната палата, ет. 1, а на председателя на Върховния касационен съд е предложено да свика Общо събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд за представяне, обсъждане на кандидатурата и провеждане на избор на кандидата И. Й. И. на 23.07.2026 г. от 10:00 ч. в Зала № 15 на Съдебната палата. Съобразно решение № 8.1 на Конкурсната комисия по посочения протокол е дадена възможност до 16.07.2026 г., на съдии, юридически лица с нестопанска цел, регистрирани за осъществяване на общественополезна дейност, Висшия адвокатски съвет, висши училища и научни организации да представят на конкурсната комисия становища за кандидата, включващи въпроси, които да му бъдат поставени. С решение № 8.2. на Конкурсната комисия по посочения протокол е дадена възможност до 16.07.2026 г., на средствата за масово осведомяване да изпратят на Комисията въпроси към кандидата, които да му бъдат поставени.

С разпореждане от 10 юли 2026 г. на председателя на Върховния касационен съд е свикано Общо събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд за произвеждане на избор за член на Комисията за противодействие на корупцията на 23 юли 2026 г. от 10:00 ч. в зала № 15 на Съдебната палата, гр. София.

Видно от протокол от 17.07.2026 г., от проведеното заседание на Комисията по чл.10, ал.3

от ЗПКСЛЗПД, са взети решения № 9.1. и № 9.2. да се изпратят на електронната поща на кандидата И. Й. И. постъпилите въпроси, както и поставените чрез членовете на Конкурсната комисия въпроси.

Със заповед № 692/20.07.2026 г., на председателя на Върховния касационен съд е утвърден образец на хартиена бюлетина за гласуване при произвеждане на избор за член на Комисията за противодействие на корупцията от Общото събрание на съдиите от Върховния касационен съд съобразно приложен образец.

Видно от Протокол от 20.07.2026 г., от 10 часа, в конферентната зала на Съдебната палата, ет.1, е проведено изслушване на кандидата И. Й. И. във връзка с избора му за член на Комисията за противодействие на корупцията, воден е протокол от проведеното изслушване, като извършен видео и аудио запис на същото. Представянето продължило 2 часа и 43 минути, като кандидатът отговарял и на поставените му въпроси. Концепцията, видеозаписът и протоколът от изслушването на 20.07.2026 г. са достъпни на интернет страницата на Върховния касационен съд, раздел „Избор на член на КПК от ВКС“.

Видно от протокола по чл.10, ал.24 от ЗПКСЛЗПД от 23.07.2026 г., след отварянето на изборната кутия и публичното преброяване на подадените бюлетини, общият брой гласували съдии е 56; броят на действителните бюлетини е 55; броят на недействителните бюлетини е 1, а броят на бюлетините подадени, за кандидата И. Й. И., е 25. Протоколът е публикуван на интернет страницата на Върховния касационен съд, раздел „Избор на член на КПК от ВКС“.

С решение по протокол от 23.07.2026 г. е прието, че И. Й. И. не е избран за член на КПК. Протоколът е публикуван на интернет страницата на Върховния касационен съд, раздел „Избор на член на КПК от ВКС“.

В протокол от 23 юли 2026 г. от Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и търговската колегии на Върховния касационен съд за произвеждане на избор на член на Комисията за противодействие на корупцията, е отразено, че въз основа на протокол от 23.07.2026 г. на Конкурсната комисия, при условията на чл.10, ал. 25 от ЗПКСЛЗПД, е прието решение, че съдия И. Й. И. не е избран за член на Комисията за противодействие на корупцията. Не е проведено повторно гласуване, тъй като кандидатът е само един, конкурсната процедура е счетена за изчерпана и заседанието е закрито. Протоколът е публикуван на интернет страницата на Върховния касационен съд, раздел „Избор на член на КПК от ВКС“.

Избирателната кутия е предадена за съхранение на Председателя на ВКС, видно от представения в съдебно заседание протокол от 23 юли 2026г.

Така факти се установяват от приетите неоспорени писмени доказателства по делото. Освен това, с протоколно определение от 18.08.2026г е обявено за безспорно между страните и поради това за ненуждаещо се от доказване, че бюлетините в избирателната кутия са по одобрения от председателя на Върховния касационен съд образец, приложен към преписката, че 25 бюлетини съдържат отбелязване в квадратчето „за“ и 30 бюлетини съдържат отбелязване в квадратчето „против“.

Така установената фактическа обстановка мотивира следните правни изводи:

Процесуалната допустимост на съдебното производство по реда на АПК е обусловена от кумулативното наличие на положителните и липсата на отрицателните процесуални предпоставки, обуславящи възникването и надлежното упражняване на правото на жалба.

Жалбоподателят И. Й. И. е единствен допуснат участник в процедурата за избор на член на КПК от квотата на Върховния касационен съд и пряк адресат на решение от 23.07.2026 г. на Конкурсната комисия, с което на основание чл.10, ал.25 ЗПКСЛЗПД, се обявява резултатът от избора за член на КПК. Оспореното решение на Конкурсната комисия е прието на 23.07.2026 г. като в него не е посочен ред и срок за обжалване. Жалбата срещу него е подадена от кандидата И. Й. И. на 24 юли 2026 г. по електронна поща и е заведена с входящ номер В-1415/27.07.2026 г. по описа на Върховния касационен съд. Следователно правото на оспорване е упражнено в срока по чл. 10, ал.26 ЗПКСЛЗПД, от лице с пряк и непосредствен правен интерес от оспорването и срещу акт, подлежащ на съдебен контрол пред Върховния административен съд по силата на чл. 10, ал.26, т.2 ЗПКСЛЗПД.

При извършената проверка на основание чл.168, ал.1 АПК и след преценка доводите на страните, съдът намира жалбата за неоснователна.

Състояният се на 23 юли 2026г избор за член на КПК от Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд е проведен при наличието на изискуемия кворум и е редовен по смисъла на чл.10, ал.13 и ал.14 ЗПКСЛЗПД, тъй като са присъствали и гласували повече от половината от съдиите от общото събрание на съдиите на Върховния касационен съд – 56 съдии при общ числен състав от 102 съдии.

Обжалваното решение за резултатите от така проведен избор за член на КПК от квотата на Върховния касационен съд е прието от компетентен орган по чл. 10, ал.3 ЗПКСЛЗПД – Конкурсна комисия в състав от трима съдии от Върховния касационен съд, надлежно избрана и конституирана, съобразно нормите на чл.8 и чл.9, ал.1 от Процедурните правила.

Решението е постановено в изискуемите от закона писмена форма и със съдържание, отразяващо конкретния резултат от проведения избор в процедура при участие само на един кандидат. Следва да се отбележи, че правомощието на Конкурсната комисия е да констатира волеизявлението на Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд. В разпоредбата на чл. 10, ал.25 ЗПКСЛЗПД изрично са посочени необходимите реквизити на акта - имената на избрания член и броя на гласовете, с които е избран. Предвид спецификата на настоящия случай в решението са посочени правно основание по чл. 10, ал.25 ЗПКСЛЗПД, имената на кандидата, резултатът от избора и е подписано от членовете на Конкурсната комисия, с което са удовлетворени изискванията за формалната му изрядност. Преценено в съвкупност с данните от протокола по чл.10, ал.24 на чл. 10, ал.25 ЗПКСЛЗПД, който е неразделна част от решението, съдържанието на процесното решение позволява да се проследи и установи действителната воля на Общото събрание – единственият кандидат в проведената процедура да не бъде избран. В протокола от проведеното Общо събрание се изтъкнати мотиви за изчерпване на процедурата без повторно гласуване.

Несподелима е тезата на жалбоподателя, че в изборния процес са допуснати съществени процесуални нарушения поради използвания опорочен способ на гласуване, неправилна квалификация на подадените бюлетини и на основата за изчисляване на мнозинството,

както и при неспазване на задължителната последователност на изборната процедура.

Липсата на изрична уредба в ЗПКСЛЗПД в хипотеза на изборен процес с участие на един кандидат, каквато е проведената на 23 юли 2026г от Общото събрание на съдиите от Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на Върховния касационен съд, налага тълкуване на закона по смисъла на чл. 46, ал.1 от Закона за нормативните актове, включително телеологично такова и с оглед правилата на морала.

Целта на ЗПКСЛЗПД, прокламирана в чл.2 от него, е да се защитят интересите на обществото чрез осъществяване на превенция и ефективно противодействие на корупцията сред лицата, заемащи публични длъжности, както и създаване на гаранции, че лицата, заемащи публични длъжности, изпълняват правомощията или задълженията си честно и почтено при спазване на Конституцията и законите на страната. За постигането на тази цел се създава независим специализиран постоянно действащ държавен орган – КПК, към членовете на която са поставени високи изисквания за образователен ценз, възраст, професионални и нравствени качества. В тази връзка сложният фактически състав по произвеждане на избора за член на комисията включва събиране на документи за съответствие с изискванията на закона, представяне на становища от изрично изброени лица и институции и публично изслушване на кандидата преди гласуване чрез таен вот.

Всичко изложено показва, че законодателят придава изключително значение на личността на кандидатите, което в комбинация с професионалните им компетентност и репутация, да позволи формиране на становище и изразяване на вот от лицата, включени в състав на органа, в чието правомощие е възложен изборът на член на КПК.

В ЗПКСЛЗПД и в Процедурните правила изрично не е предвидено какво следва да съдържа бюлетината за гласуване, нито са регламентирани специални правила за начина на отразяване на вота при една кандидатура. Невъзможност за използване на опция за изразяване и отразяване на отрицателен вот не е изрично изключена. От анализа на разпоредбите на чл. 10, ал. 19, т. 4 ЗПКСЛЗПД (действителна е бюлетината, съдържаща отбелязване за кандидата със знак „X" или „V") и на чл. 23, ал. 2-4 от Процедурните правила (в бюлетината се изписват имената на всички изслушани кандидати, срещу всяко име се поставя празно квадратче, всеки съдия гласува само за един кандидат, а отбелязването се извършва срещу името на предпочитания кандидат) не може да се приеме еднозначно, че за процесната процедура по избор на член на КПК от квотата на Върховния касационен съд изискуемият вот следва да бъде само положителен, т.е. че нормативно се изисква действителната бюлетина да съдържа само позитивно волеизявление за съответния кандидат и противното я прави недействителна. Смисълът на преференциалния (положителен) вот е да се подкрепи определен кандидат, поради което такъв вот губи своето значение при процедура с един участник. Реферирането на жалбоподателя към разпоредби от Избирателния кодекс е неуместно при избор на член на КПК именно поради обективната невъзможност изборите за колективни местни и централни органи на власт да се проведат само с един кандидат. Затова настоящият съдебен състав счита, че въвеждането в утвърдената бюлетина от Председателя на Върховния касационен съд на отделни полета „за" и „против" не води до недопустима подмяна в предмета на конкретното гласуване. Тезата на жалбоподателя, че изразът в разпоредбата на чл. 10, ал. 19, т. 4 ЗПКСЛЗПД „за кандидата" означава непременно положителен вот и че отрицателният вот следва да се изрази чрез негласуване, е

логически и правно неиздържана. Ако в бюлетината няма изразен вот, това води до нейната недействителност, по аргумент за противното от чл. 24, т.4 от Правилата, което не би отговаряло на истинската воля на гласувалия – да упражни правото си на глас против единствената кандидатура с оглед формираното си становище по съвкупността от изискуеми качества на кандидата. Последица от това ще бъде нереално отразяване на вота и недопустимо преодоляване на изискването кандидатът да бъде избран с мнозинство от гласувалите.

Изложеното обуславя извод, че използваният образец на бюлетина не е незаконосъобразен, възприетият способ за гласуване не съставлява противоречащо на закона изменение на нормативно установения способ на гласуване и всички бюлетини „против“ са действителни. В този контекст резултатът от проведеното гласуване се явява правилно отчетен като за действителни са приети 55 от общо 56 подадени бюлетини. В правната доктрина и съдебна практика се приема, че изразеният отрицателен вот е действителен глас, с оглед на което 30-те бюлетини с отбелязване „против“ участват в броя на действителните гласове и спрямо тях правилно е определено мнозинството по чл. 10, ал. 20 ЗПКСЛЗПД. Тъй като кандидатът не е получил повече от половината от действителните гласове, не е изпълнено условието по чл.10, ал.20 от ЗПКСЛЗПД да бъде избран за член на КПК в проведеното Общо събрание на 23.07.2026 г. и процедурата по избор законосъобразно е приключена.

Неоснователно е поддържаното от жалбоподателя обратно становище за необходимост от повторно гласуване по чл.10, ал.21 от ЗПКСЛЗПД. В цитираната норма и в нормата на чл. 27, ал. 2 от Процедурните правила е предвидено повторно гласуване, когато член на КПК не е избран с повече от половината от действителните гласове. Това правило е неприложимо в процедура с един кандидат, макар буквалният прочит на текста, изолирано от свързаните с него следващи алинеи, да създава такава привидност. От систематичното, граматическо и логическо тълкуване на чл.10, ал.20 и ал.22 ЗПКСЛЗПД произтича еднозначен извод, че повторно гласуване е приложимо в процедура с поне двама кандидати. Използваната от законодателя формулировка в чл.10, ал.20 от закона - „онзи кандидат, който е получил най-много гласове“, смислово означава съпоставка между дадените положителни гласове за повече от един кандидат. Доколкото разпоредбата на чл. 10, ал. 22 от закона регламентира как се процедира при равен брой гласове, тя също въвежда правило за действие при повече от един кандидат. Ако се приеме разбирането на жалбоподателя, че първото изречение на ал.21 съдържа изрично, самостоятелно и достатъчно условие за повторно гласуване дори при един кандидат - при първото гласуване да не е избран член по реда на ал.20, това би довело до недопустимо преодоляване с процедурни средства на изразената воля от гласувалите съдии и евентуален избор с минимален вот в отклонение от изискуемата силна институционална подкрепа с оглед обществената значимост на длъжността.

Изложеното, преценено във връзка с § 3, ал. 3, изр. второ от Преходните и заключителни разпоредби на ЗПКСЛЗПД, означава, че законът не обвързва избора на член на КПК с наличието на предложена кандидатура и допуска фактическа възможност някой от компетентните органи да не избере член от своята квота въпреки ангажиментите на държавата по етапите от Плана за възстановяване и устойчивост. Настоящият съдебен състав напълно споделя мнението на жалбоподателя, изразено в писмената му защита, че законовото задължение на Върховния касационен съд като орган по § 3, ал. 1 от

Преходните и заключителни разпоредби на ЗПКЛЗПД да избере своя член в КПК не се отменя въпреки нормативно предвидената мярка за конструиране на състава ѝ от избрани, съответно назначени, не по-малко от трима членове, каквато е настоящата ситуация – действаща КПК от 23 юли 2026г в състав от четирима членове. За изпълнението на това задължение обаче, разглеждано през призмата на целта на закона и на правилата на морала, не се явява оправдано единствена кандидатура да бъде избрана без категорична опора от лицата, съставляващи органа, в чието правомощие е възложен изборът на член на КПК.

По тези съображения решаващият съдебен състав на ВАС намира, че не са налице поддържаните от жалбоподателя пороци на решението от 23.07.2026 г. на Конкурсната комисия по чл.10, ал.3 ЗПКЛЗПД, което обуславя неоснователност на оспорването му от И. Й. И., респективно - отхвърляне на подадената от него жалба.

При този изход на спора на жалбоподателя не се дължат разноски.

Водим от тези мотиви, Върховният административен съд в настоящия тричленен състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ оспорването по жалба на И. Й. И. от гр. Русе на решение от 23.07.2026 г. на Конкурсната комисия по чл.10, ал.3 от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, за избор на членове на Комисията за противодействие на корупцията от квотата на Върховния касационен съд.

Решението е окончателно.

Вярно с оригинала, ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ АГЛИКА АДАМОВА секретар: ЧЛЕНОВЕ: /п/ КАЛИНА АРНАУДОВА

/п/ БОЙКА ТАБАКОВА